

**KONFERENCIA AZ EURÓPAI UNIÓHOZ
TÖRTÉNŐ CSATLAKOZÁSRÓL
– MONTENEGRÓ –**

**Brüsszel, 2026. július 10.
(OR. en)**

AD 55/26

LIMITE

CONF-ME 19

CSATLAKOZÁSI DOKUMENTUM

Tárgy: AZ EURÓPAI UNIÓ KÖZÖS ÁLLÁSPONTJA
– 29. fejezet: Vámunió

AZ EURÓPAI UNIÓ KÖZÖS ÁLLÁSPONTJA

29. tárgyalási fejezet: Vámunió

Az Európai Unió ezen álláspontja a Montenegróval tartandó csatlakozási konferenciára kidolgozott általános álláspontján alapul (AD 23/12 CONF-ME 2/12), és megfelel az abban jóváhagyott tárgyalási alapelveknek, különösen az alábbiaknak:

- a bármelyik fél által a tárgyalások valamely fejezetére vonatkozóan kifejtett nézetek nem befolyásolhatják az egyéb fejezetekkel kapcsolatban kialakítandó álláspontot,
- a tárgyalások folyamán a sorban megvizsgálandó fejezetekre vonatkozóan elért – akár részleges – megállapodások mindaddig nem tekinthetők véglegesnek, amíg átfogó megállapodás nem születik,
- valamint megfelel a tárgyalási keret 24., 28., 41. és 44. pontjában meghatározott követelményeknek.

Az EU arra ösztönzi Montenegrt, hogy folytassa jogszabályainak az uniós vívmányokkal való összehangolását – megjegyezve, hogy a csatlakozás előtt további uniós vívmányok is hatályba léphetnek –, biztosítsa azok tényleges végrehajtását és érvényesítését, és már a csatlakozást megelőzően dolgozzon ki az EU-éihez a lehető legközelebb álló szakpolitikákat és eszközöket.

Az EU nyugtázza, hogy Montenegró az AD 15/14 REV 2 CONF-ME 10 és az AD 11/26 CONF-ME 10 tárgyalási álláspontjában elfogadja a 29. fejezet alá tartozó uniós vívmányokat a 2026. április 16-án hatályos formájukban, valamint kijelenti, hogy az Európai Unióhoz való csatlakozásának időpontjára készen fog állni azok végrehajtására.

Az EU emlékeztet arra, hogy megítélése szerint egyebek között az alábbi rendelkezéseket kell beilleszteni a Montenegróval kötendő csatlakozási szerződésbe:

- a Montenegró által harmadik országokkal kötött preferenciális megállapodások keretében a csatlakozást megelőzően kiadott származási igazolások csatlakozást követő érvényességének biztosítására vonatkozó rendelkezés. Erre az intézkedésre a jogbiztonság fenntartása és tiszteletben tartása, valamint a gazdasági szereplők jogrendszerbe vetett bizalmának fenntartása érdekében van szükség,
- vámraktározásra, aktív feldolgozásra és ideiglenes behozatalra vonatkozó rendelkezések. E rendelkezésekre az említett eljárások végrehajtási feltételeinek meghatározása érdekében van szükség,
- vámok elengedésére, behajtására és visszafizetésére vonatkozó rendelkezések. E rendelkezésekre az Európai Unió saját forrásainak megfelelő kezelése érdekében van szükség.

Amennyiben a szóban forgó rendelkezések az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre (átdolgozás) hivatkoznak, beleértve annak végrehajtási és felhatalmazáson alapuló jogi aktusait is, az ilyen hivatkozásokat az új Uniós Vámkódexre való hivatkozásokként kell értelmezni, amint az alkalmazandóvá válik.

Az EU úgy véli, hogy a csatlakozási okmányban rögzíteni kell, hogy a Tanács – a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően – minősített többséggel eljárva kiigazíthatja a csatlakozási okmány vámunióra vonatkozó rendelkezéseit, amennyiben az az uniós szabályozás változásai következtében szükségesnek bizonyul. E kiigazításokra már a csatlakozás időpontját megelőzően is sor kerülhet.

Vámjogszabályok

Az EU megállapítja, hogy az e fejezetről folytatott tárgyalások 2014. évi megnyitása óta Montenegró folyamatosan összehangolta nemzeti vámjogszabályait az uniós vámügyi vívmányokkal.

Az EU nyugtázza, hogy Montenegró vámtörvénye általánosságban összhangban áll az Unió Vámkódexszel és a kapcsolódó másodlagos jogszabályokkal, valamint a kölcsönös közigazgatási segítségnyújtásra vonatkozó uniós vívmányokkal. A vámtörvény, valamint a vonatkozó nemzeti rendeletek és szabálykönyvek az általános vámszabályokra és -eljárásokra, a vámjogi státusra és az árutovábbításra, a vámérték-megállapításra, a vámbesorolásra és -tarifára, a származási szabályokra, továbbá a vámügyi kockázatkezelésre és a biztonsági szempontokra – többek között az engedélyezett gazdálkodói (AEO) programra is – vonatkozó rendelkezéseket tartalmazznak, amelyek általában véve összhangban vannak az Unió Vámkódex megfelelő rendelkezéseivel.

Ezen túlmenően a vámbesorolás és a vámtarifa területén az EU üdvözli a vámtarifákról szóló törvény annak biztosítása érdekében történő éves módosításait, hogy a montenegrói jogszabályok folyamatosan igazodjanak a vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló 2658/87/EGK tanácsi rendelet éves módosításaihoz.

Az EU megállapítja, hogy a vámmentesség területén Montenegró jogszabályai nagyrészt összhangban vannak az uniós vívmányokkal. Az EU elvárja Montenegrótól, hogy a csatlakozás időpontjára összhangba hozza az uniós szabályokkal az azon mentességekre vonatkozó szabályait, amelyek az utasok személyes poggyászában szállított sör behozatalára vonatkoznak. Az EU rámutat arra, hogy azon nemzeti mentességek alkalmazásának, amelyek az EU-ban nem engedélyezettek, Montenegró uniós csatlakozásának az időpontjáig meg kell szűnnie.

Az EU üdvözli Montenegró arra irányuló tervét, hogy elfogadja az egyablakos ügyintézésről szóló új törvényt, ami jogalapot teremt majd egyrészt az európai uniós egyablakos vámügyintézési környezetre vonatkozó uniós vívmányoknak, másrészt pedig a vámszabad területekre vonatkozó megerősített szabályozási rendelkezéseinek a végrehajtásához, amelyek célja a vámszabad területeken belüli ellenőrzési mechanizmusok javítása, valamint a vámfelügyeletnek, az átláthatóságnak és a nemzetközi normáknak való megfelelésnek az erősítése.

Az EU üdvözli továbbá, hogy Montenegró megerősítette az egységes árutovábbítási eljárásról szóló egyezményt (CTC) és az áruforgalom alakításainak egyszerűsítéséről szóló egyezményt (SAD), valamint hogy Montenegró 2025. november 1-jén csatlakozott ezen egyezményekhez.

A szellemi tulajdon-jogok vámhatósági érvényesítése tekintetében az EU üdvözli, hogy Montenegró összehangolta jogszabályait az uniós vívmányokkal.

A kulturális javak vámellenőrzését illetően az EU megállapítja, hogy Montenegró nagyrészt összehangolta jogszabályait az uniós vívmányokkal. Az EU felkéri Montenegrót, hogy a lehető leghamarabb fogadja el a 116/2009/EK tanácsi rendelet, az 1081/2012/EU végrehajtási rendelet, az (EU) 2019/880 tanácsi rendelet és az (EU) 2021/1079 végrehajtási rendelet végrehajtásáról szóló törvényt.

Ami a készpénz vámhatóságok általi ellenőrzését illeti, a határokon átnyúló készpénzforgalom ellenőrzésére vonatkozó montenegrói jogi keretet még össze kell hangolni az uniós vívmányokkal. Az EU sürgeti Montenegrót, hogy teljes mértékben hangolja össze a készpénzellenőrzésre vonatkozó jogszabályait az uniós vívmányokkal.

Az EU megállapítja, hogy Montenegrónak a kábítószer-prekursorok vámellenőrzésére vonatkozó jogi kerete általánosságban összhangban áll az uniós vívmányokkal, és elvárja Montenegrótól, hogy a csatlakozás időpontjára teljessé tegye a jogszabályi összehangolást.

Az EU nyugtázza az elért jó előrehaladást, valamint Montenegró arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy a csatlakozás időpontjára teljeskörűen alkalmazza a 29. fejezetben foglalt uniós vívmányokat, azok esetleges módosításait pedig átülteti nemzeti jogszabályaiba. Az EU emlékeztet arra, hogy az uniós vámjogszabályok a csatlakozás időpontjától kezdődően közvetlenül alkalmazandók lesznek Montenegróban, és hogy Montenegrónak meg kell tennie a megfelelő lépéseket annak érdekében, hogy a vonatkozó kétoldalú megállapodásokban foglalt, az uniós vívmányokkal esetlegesen összeegyeztethetetlen rendelkezéseket a csatlakozás időpontjára vonatkozó hatállyal – szükség szerint – megszüntesse vagy módosítsa.

Az EU felkéri Montenegrót arra, hogy rendszeresen tájékoztassa a vámügyi jogszabályainak az uniós vívmányokhoz való további hozzáigazítása terén elért előrehaladásáról, valamint a megtett lépésekről.

Az EU megállapítja, hogy a fenti jogszabályi rendelkezések elfogadásával teljesültek az AD 33/14 CONF 27 dokumentumban foglalt első tárgyalási záráskritérium szerinti követelmények.

Igazgatási és szervezeti kapacitás

Az EU nyugtázza Montenegró azon kötelezettségvállalását, mely szerint a csatlakozás időpontjára készen áll majd arra, hogy gondoskodjon az uniós vámügyi vívmányok egységes és hatékony végrehajtásáról. Az EU elvárja Montenegrótól, hogy a csatlakozás időpontjára teljesítse a vámügyi végrehajtási kapacitásának javítására vonatkozó kötelezettségvállalásait.

Igazgatási szervezet

Az EU tudomásul veszi a montenegrói vámigazgatás által a vámügyi jogszabályok hatékony végrehajtásával és betartatásával kapcsolatos kapacitásának megerősítése terén elért előrehaladást.

Az EU üdvözli, hogy 2025 októberében elfogadásra került a belső szervezeti felépítésre és a munkaköri besorolásra vonatkozó szabálykönyv, amely meghatározza a szervezeti struktúrát, valamint a vámigazgatáson belüli álláshelyek számát és besorolását. Az EU nyugtázza, hogy Montenegró 2024 októberében elfogadta a vámigazgatásra vonatkozó, a 2024–2026-os időszakra szóló átfogó ügyviteli stratégiát és cselekvési tervet, amelyet azóta következetesen végrehajt. 2025 augusztusában sor került a 2025–2026-os időszakra szóló emberierőforrás-gazdálkodási stratégia és képzési stratégia elfogadására.

Az EU továbbá megállapítja, hogy a vámigazgatás belső ellenőrzési osztálya jól működik, és arra ösztönzi az osztályt, hogy független módon folytassa a munkáját. Az EU üdvözli a vámigazgatás proaktív megközelítését a korrupció megelőzésére és a feddhetetlenség magas szintjének biztosítására irányuló intézkedések végrehajtása érdekében.

Az EU üdvözli a vámszabad területekről szóló törvény elfogadását, amely kiterjeszti a vámhatóságoknak a vámszabad területeken található áruk ellenőrzésére és felügyeletére vonatkozó hatáskörét, továbbá arra ösztönzi Montenegrót, hogy késedelem nélkül biztosítsa a teljes körű végrehajtást.

Az EU felkéri Montenegrót, hogy folytassa az e fejezetben meghatározott uniós vívmányok hatékony végrehajtásával és betartatásával kapcsolatos igazgatási kapacitásának megerősítését. Az EU üdvözli Montenegro arra vonatkozó kötelezettségvállalásait, hogy megerősíti vámügyi kapacitásait annak érdekében, hogy képes legyen megbirkózni a nagyobb kereskedelmi forgalommal, hogy eleget tegyen az uniós saját források beszédésével kapcsolatos kötelezettségeinek, valamint hogy biztosítsa Montenegro uniós csatlakozását követően az EU külső határait átlépő áruk egyenértékű szintű ellenőrzését. Az EU emlékezteti Montenegrót arra, hogy a vámügyi végrehajtási és digitális kapacitásainak megerősítése alapvető fontosságú, mivel a csatlakozás időpontjától kezdődően Montenegro felelős lesz az EU vámuniójába és következésképpen az egységes piacra belépő áruk vámeljárásiért és ellenőrzéséért.

Az EU ennél fogva üdvözli Montenegro arra vonatkozó határozott kötelezettségvállalásait, hogy a csatlakozásig intézkedéseket fog hozni annak érdekében, hogy tovább javítsa a vámigazgatási kapacitást az emberi erőforrások, a képzés, a vámenőrzési berendezések, a teljesítménymérés, a vámjárási eljárásoknak és a vámkezelési eljárásoknak a korszerűsítése, továbbá a vámenőrzési és érvényesítési kapacitásnak a javítása területén azzal a céllal, hogy hatékonyan hajtsa végre az uniós vívmányokat.

Az EU elvárja Montenegrótól, hogy nyújtson rendszeres tájékoztatást az Unió számára az e tekintetben bekövetkezett fejleményekről és a megtett lépésekről. Az EU nyugtázza, hogy Montenegro a végrehajtási kapacitásának megerősítése érdekében több cselekvési tervet is készített, amelyek konkrét mérföldköveket és elérendő eredményeket tartalmaznak. Az Európai Bizottság szorosan nyomon fogja követni e cselekvési tervek végrehajtását. Az EU konkrétan azt várja Montenegrótól, hogy növelje a vámtisztviselők (köztük az informatikai szakemberek) számát, mégpedig a csatlakozás időpontjáig évente legalább 40 teljes munkaidős tisztviselővel (ez a jelenlegi létszám 10 %-ának felel meg). Az EU hangsúlyozza, hogy a montenegrói vámigazgatási szerveknek a csatlakozás napjától kezdődően az uniós polgárok és kereskedelmi szereplők érdekeit szem előtt tartva kell majd igazgatniuk és ellenőrizniük Montenegro határait, amelyek a csatlakozást követően az Unió külső határai lesznek.

Az EU megállapítja, hogy a fenti intézkedések révén teljesültek az AD 33/14 CONF 27 dokumentumban foglalt második tárgyalási zárókritérium szerinti követelmények.

Digitális vámkörnyezet

Az EU hangsúlyozza, hogy az Unióhoz történő csatlakozáshoz a vámeljáráásokat teljes mértékben digitalizálni kell, a montenegrói vámigazgatási szervek által használt digitális rendszereket pedig össze kell kapcsolni az uniós digitális vámkörnyezettel.

Az EU kedvezően értékeli az új számítógépesített árutovábbítási rendszer (NCTS) 6. szakaszának Montenegró általi végrehajtását és a nemzeti váminformációs rendszereinek a vám-árnyilatkozatok és a vámhatósági határozatok feldolgozása, az automatizált kockázatkezelés, valamint a tengeri és postai forgalomra vonatkozó előzetes adatok feldolgozása terén további funkciókkal történő fejlesztéseit.

Az EU elismeri, hogy Montenegró ambiciózus terveket fogadott el valamennyi olyan digitális vámrendszer fejlesztésére irányulóan, amelyeknek rendelkezésre kell állniuk Montenegróban ahhoz, hogy az ország a csatlakozás időpontjára képes legyen az uniós vívmányoknak egy, az uniós szabványokkal és követelményekkel teljes mértékben összehangolt digitális környezetben való végrehajtására, továbbá elismeri, hogy az ország gondoskodott a szükséges költségvetési forrásokról. Az EU mindenekelőtt nyugtázza azt, hogy Montenegró nemzeti programot fogadott el az uniós digitális vámrendszerek – a Szlovén Köztársaság adóhatósága által adományozott – 11 nemzeti összetevőjének, valamint az automatizált kiviteli rendszernek (AES) és a 2. generációs importellenőrzési rendszernek (ICS2) a fejlesztésére, tesztelésére és üzembe helyezésére vonatkozóan.

Az EU felszólítja Montenegrót, hogy fogadjon el részletesebb nemzeti végrehajtási programot, amelyben minden egyes projektszakasz tekintetében konkrét és megvalósítható határidőket, mérföldköveket és elérendő eredményeket határoz meg, valamint gondoskodjon robusztus rendszerről a közbenső mérföldkövek nyomon követésére, továbbá hozzon létre olyan irányítási keretet, amely elősegíti a belső és külső érdekelt felekkel való nyílt megbeszéléseket. Az EU ennek megfelelően felszólítja Montenegrót, hogy a különböző szervezeti egységek és a felső vezetés bevonásával hozzon létre megfelelő irányítási rendszert a szükséges digitális végrehajtás irányítása és nyomon követése, valamint az azonosított kockázatok kezelése céljából. Ezen túlmenően az EU felkéri Montenegrót, hogy a vámigazgatási szerveken belül építsen ki és tartson fenn kapacitást (a vámigazgatáson belüli emberi erőforrásokat) a projektek ügyviteli és informatikai oldalról történő irányítása céljából, biztosítson folyamatos támogatást külső vállalkozók révén, továbbá segítse elő a Bizottság szolgálataival való hatékony együttműködést és koordinációt. Az EU ezenkívül felszólítja Montenegrót, hogy dolgozzon ki és vezessen be egy átállási és képzési stratégiát a vámtisztviselők és a gazdasági szereplők számára, emellett pedig különítsen el és biztosítson forrásokat a rendszereknek az uniós digitális vámkörnyezet fejlődésével összhangban történő folyamatos fejlesztésére és karbantartására.

Az EU ezért sürgeti Montenegrót, hogy a csatlakozást megelőzően jelentős mértékben fokozza a vám eljárások digitalizációjához szükséges digitális rendszerek nemzeti szintű fejlesztésére, tesztelésére és bevezetésére irányuló erőfeszítéseit, biztosítva az automatizált kockázatkezelést és az áruforgalom megfelelő ellenőrzését, valamint az EU külső határainak védelmét.

Az EU hangsúlyozza annak fontosságát, hogy Montenegro megfelelő intézkedéseket hozzon a fent említett követelmények teljesítése érdekében, mivel Montenegro csak akkor integrálódhat az EU vámuniójába a csatlakozás napjától kezdődően, ha a vámigazgatási szervek minden szükséges uniós digitális rendszert bevezettek. Ez magában foglalja a nemzeti digitális vámkörnyezetének az uniós szabványokkal és követelményekkel való összehangolását az összekapcsoltság és az interoperabilitás biztosítása érdekében, valamint magában foglalja az uniós digitális vámkörnyezethez való kapcsolódás lehetővé tételét az érintett vállalkozások számára. Emellett Montenegrónak biztosítania kell, hogy megvalósuljon az EU központi vámrendszereihez való hozzáférés és azok használata, ideértve a nemzeti folyamatokba és rendszerekbe való integrációt is.

Az EU felkéri Montenegrót, hogy rendszeresen nyújtson tájékoztatást az előírt uniós digitális rendszereknek a nemzeti vámkörnyezetében történő megvalósításáról. A Bizottság támogatni fogja és szorosan nyomon fogja követni Montenegro előrehaladását az ország vámügyi digitális végrehajtási programjának végrehajtása terén.

Az EU határozottan hangsúlyozza, hogy ahhoz, hogy Montenegro részt vehessen az egységes piacon és a vámunióban, az országnak a csatlakozás időpontjára képesnek kell lennie arra, hogy végrehajtsa a vonatkozó vámjogszabályokat, továbbá a vámügyi keret hatékony alkalmazását célzó összes szükséges uniós vámügyi informatikai rendszert. Montegrónak képesnek kell lennie arra, hogy a csatlakozás időpontjára végrehajtsa a vámjogszabályokat és megvalósítsa az informatikai rendszereket, máskülönben fennállna annak jelentős kockázata, hogy az országot belépési pontként használják a vámunió szabályainak kijátszására. E kockázat megelőzése érdekében az EU szorosan nyomon fogja követni, hogy Montenegro a csatlakozásig – megfelelően és időben – elvégezi-e a vámügyi informatikai rendszerek fejlesztését és megvalósítja-e azok funkcióit, és ezzel összefüggésben Montegrónak e fejezet lezárásának napjától kezdődően hathavonta jelentést kell benyújtania a Bizottság részére az elért eredményekről. A Bizottság ez alapján a csatlakozásig rendszeresen értékelni fogja, hogy Montenegro milyen előrehaladást ér el a vámunió követelményeinek való megfelelés terén.

Az EU megállapítja, hogy a fenti intézkedések révén teljesültek az AD 33/14 CONF 27 dokumentumban foglalt harmadik tárgyalási zárókritérium szerinti követelmények.

* * *

A fentiekre tekintettel az EU megállapítja, hogy ebben a szakaszban e fejezet nem igényel további tárgyalásokat.

A tárgyalások során továbbra is folytatódik a jogszabályoknak az uniós vívmányokkal való összehangolásában és azok végrehajtásában elért előrehaladás nyomon követése. Az EU hangsúlyozza, hogy külön figyelmet szentel minden egyes fent említett kérdés nyomon követésének annak érdekében, hogy meggyőződjön Montenegró közigazgatási kapacitásáról és az e fejezet hatálya alá tartozó valamennyi ágazat tekintetében az uniós vívmányokkal való maradéktalan jogszabályi összehangolás megvalósulásáról, valamint a szóban forgó jogszabályok hatékony végrehajtásáról és érvényesítéséről. Kiemelt figyelmet kell fordítani az e fejezet és a többi tárgyalási fejezet közötti kapcsolódási pontokra. Montenegró jogszabályainak az uniós vívmányokkal való összhangja és az ország végrehajtási kapacitása csak a tárgyalások későbbi szakaszában értékelhető véglegesen. Az EU felkéri Montenegrot, hogy – az e fejezetről szóló tárgyalásokra az EU részéről esetlegesen kért, Montenegro által a konferenciára biztosítandó tájékoztatás mellett – rendszeresen adjon részletes írásbeli tájékoztatást a Stabilizációs és Társulási Tanácsnak az uniós vívmányok végrehajtása és a közigazgatási kapacitásának megerősítése terén elért eredményekről.

A fenti megfontolásokra figyelemmel az EU szükség esetén megfelelő időpontban visszatér ehhez a fejezethez.

Az EU nyugtázza, hogy Montenegro az AD 15/14 REV 2 CONF-ME 10 és az AD 11/26 CONF-ME 10 tárgyalási álláspontjában elfogadja a 29. fejezet alá tartozó uniós vívmányokat a 2026. április 16-án hatályos formájukban. Az EU nyugtázza továbbá, hogy Montenegro kijelentette: folytatni fogja az uniós vívmányokkal való összehangolás folyamatát, és az Európai Unióhoz való csatlakozásának időpontjára készen fog állni azok végrehajtására.

Emellett az Unió emlékeztet arra, hogy 2026. április 16. és a tárgyalások lezárásának időpontja között az uniós vívmányok bővíthetnek.